

Deinstitucionalizace - tvorba sítě komunitních služeb

Romana Bélová
Náměstkyně ředitelky
Slezská diakonie

23.4.2025

Slezská diakonie

Založena 1990 jako nestátní nezisková organizace

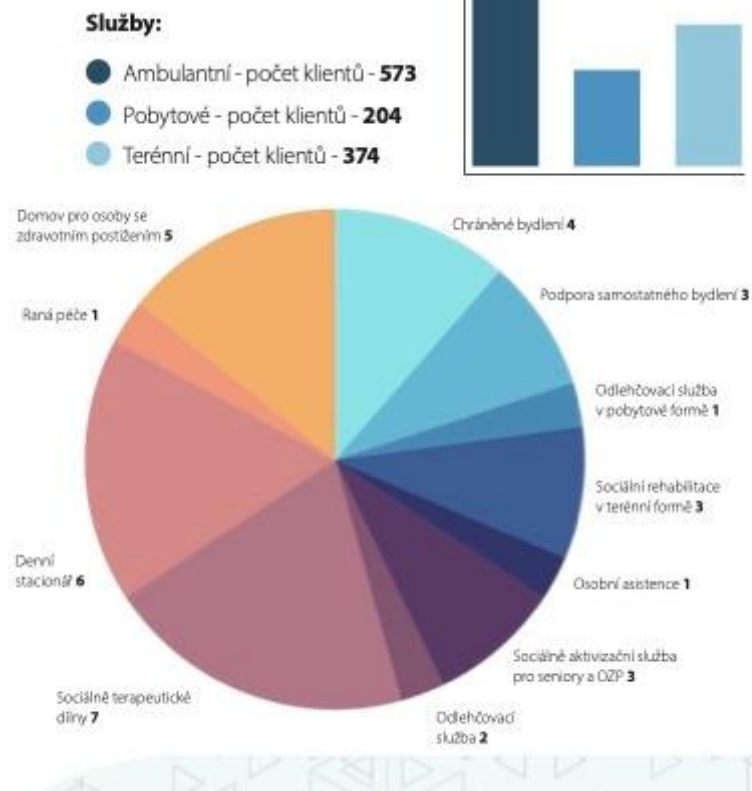
113 registrovaných sociálních služeb

1200 zaměstnanců

10 500 uživatelů

Podporujeme:

- osoby se zdravotním znevýhodněním
- osoby s duševním onemocněním
- osoby bez domova
- seniory
- rodiny s dětmi
- mladé lidi
- osoby se závislostí
- další osoby v nepříznivé sociální situaci

Osoby se zdravotním znevýhodněním

Působíme v Moravskoslezském kraji a Jihomoravském kraji

Transformace v Moravskoslezském kraji

- 2008:

KONCEPCE KVALITY SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI (včetně transformace pobytových sociálních služeb)

- Cíl transformace: *Cílem transformace je jednoznačné směřování k poskytování sociálních služeb dosažitelných v přirozeném místě a čase všem, kdo je potřebují. Důraz je kladený na společné soužití všech lidí bez výjimky. Nepřípustná je segregace a soustředění lidí se zdravotním postižením do jedné dané lokality a navíc bez úzkého propojení s místním společenstvím.*

Jak vznikala a funguje síť komunitní podpory

- Transformace velkých ústavních zařízení (transformační plány) – malá komunitní zařízení i terénní a ambulantní služby – příspěvkové organizace kraje i nestátní neziskové organizace
- Zajištění koncepční politické podpory i financování – Odbor sociálních věcí jako nositel myšlenky
- Využití evropských fondů na investiční projekty i projekty pro zajištění metodické podpory, vzdělávání zaměstnanců, provoz návazných sociálních služeb (Individuální projekty kraje)
- ANALÝZA – VYHODNOCENÍ – TRANSFORMAČNÍ PLÁNY – DOSTUPNOST TERÉNNÍCH A AMBULANTNÍCH SLUŽEB

Síť komunitních služeb

- Opouštění stávajících objektů, přechodně jejich humanizace
- Návaznost na nové pobytové sociální služby – nová chráněná bydlení a nízkokapacitní DOZP
- Problematika osob náročných na péči či s chováním náročným na péči
- Téma normality života
- **VZDĚLÁVÁNÍ – PRÁCE – VOLNÝ ČAS – BYDLENÍ - SOCIÁLNÍ VAZBY**
- Velký objem vzdělávacích aktivit pro transformující se zařízení i pro nové komunitní služby

Ambulantní služby pohledem Slezské diakonie

- Denní stacionáře pro dospělé s těžším zdravotním znevýhodněním
- Transformace denních stacionářů pro děti – větší role školství, individuálně zacílená podpora rodin s dětmi s postižením v rámci sociálně aktivizačních služeb – důraz na terénní podporu
- Specifické metody práce – např. Open Therapy of Autism
- Sociálně terapeutické dílny v nových regionech

Terénní služby

- Velký rozvoj služeb **sociální rehabilitace** pro osoby s mentálním postižením, následně také pro osoby s duševním onemocněním v návaznosti na reformu psychiatrické péče
- **Podpora samostatného bydlení**
- Posílení kapacit **rané péče** + Neformální sdružení raných péčí v MSK
- Aktuálně posilování kapacit **osobní asistence a odlehčovacích služeb**

Další aktivity a projekty (vč. inovativních)

- Individuální projekty kraje, např. job coachové v pobytových službách, metodická podpora a konzultace, dotační programy MSK podporující
 - Metodiky podpořené MSK k přechodovým plánům, k zaměstnávání, k zastupování apod.
 - Vznik sociálních podniků či uplatnění metody podporovaného zaměstnávání
 - Metodické platformy ve Slezské diakonii
 - Práce s veřejností k tématu transformace pobytových sociálních služeb
-
- Tranzitní program ve Slezské diakonii – přechod osob ze školy do dospěláckého života - plánování zaměřené na člověka (Mapa, Cesta)
 - Posilování multidisciplinární spolupráce- nové MD týmy v oblasti duševního zdraví

Pan Kamil

Sen se stal skutečností

Jmenuji se Kamil a narodil jsem se v Českém Těšíně. Tam jsem žil s rodiči a dvěma sestrami. V dětství se můj život ale obrátil naruby, protože jsem utrpěl dva těžké úrazy. Bylo to v 10 letech, kdy mě srazilo auto.

Najednou jsem se stal osobou se zdravotním postižením a začal jsem využívat tehdy dostupné sociální služby a řeknu vám — nebylo jich málo. Na začátku 90. let jsem docházel do denního stacionáře. Asi v mých 20 letech jsem se ocitl v prvním pobytovém zařízení a o dva roky později pak v domově pro osoby se zdravotním postižením. Mé putování pokračovalo, když mne moje rodina přemístila do integrovaného sociálního ústavu. Následovala další pobytová služba v jiném městě. Pracoval jsem na sobě, zdokonaloval své dovednosti. Proto se mi podařilo dostat do chráněného bydlení. Tohle bydlení bylo jiné. Byt umístěný v centru města mezi paneláky. Pár uživatelů, žádní pracovníci. Měl jsem tak větší příležitost připravit se na zcela samostatný život, ke kterému jsem vždycky směřoval.

Rodina mi v té době nebyla velkou oporou a bránila mi v mém snu z obavy, že neuspěji. Přál jsem si bydlet ve svém a pracovat. Nebál jsem se toho, věděl jsem, že na to nebudu sám, že mám podporu pracovníků a že můžu využít terénní sociální služby. Rozhodl jsem se k zásadnímu kroku — změnit opatrovníka, kterým byla doposud maminka. Představte si, že mi soud vyhověl! Nový veřejný opatrovník mě podpořil v tom, co jsem si přál. Myslím, že to bylo tím, že jsem si šel za svým, věřil si a makal na sobě.

V roce 2015 jsem začal spolupracovat s terénní službou — sociální rehabilitací, která se na zapojování do běžného života zaměřuje. V roce 2016 jsem se přestěhoval do nájemního bytu. Můj sen — vést svůj život podle sebe — se začal naplňovat. S podporou služby jsem si zařídil novou domácnost a postupně se ji naučil vést. Trénovali jsme nakupování a vyřizování různých věcí. Prostě všechno, co k životu patří. A to se týkalo i práce. Měl jsem podporu při jejím hledání i při následném zapracování, abych uspěl. Výsledkem je to, že už více než 4 roky roznáším letáky do schránek.

Tu práci mám rád a slušně si vydělám!

Takovou třesničkou na dortu byl asi můj zájem o navrácení svéprávnosti. To, že se mi to může povést, mi říkali ze všech stran, a proto byl v roce 2018 opatrovníkem podán tento návrh k soudu. A jak myslíte, že to dopadlo? — No ano, soudní řízení jsem v půli roku 2019 vyhrál! Nebyl jsem v tom sám, veřejný opatrovník a služba sociální rehabilitace bojovali u soudu se mnou.

Tak a teď mi dovolte, abych se vám znovu představil, tentokrát jinak, nově a radostněji. Jmenuji se Kamil a žiju v podnájmu, mám zařízenou a fungující domácnost, mám stálou práci, mám plnou svéprávnost, mám kolem sebe lidi, na které se můžu obrátit a spolehnout. A jak můj příběh pokračuje dál? Pořád využívám podporu služby sociální rehabilitace a směřuji... k úplnému osamostatnění bez podpory sociální služby.

*Z vyprávění s panem Kamilem zpracoval tým střediska
Slezské diakonie RÚT Frýdek-Místek, sociální rehabilitace*

Děkuji za pozornost a přeji krásné jarní dny!

Mgr. Ing. Romana Bélová

Náměstkyně ředitelky

Slezská diakonie

r.belova@slezskadiakonie.cz

731137998

